T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/277
KARAR NO : 2022/380
KARAR TR : 20/06/2022

ÖZET: 4703 sayılı Kanun uyarınca verilen idari yaptırım kararları ile test ücretinin iptali istemiyle açılan davanın, 7223 sayılı Kanun ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun3 ve27. maddeleri uyarınca İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : D. İ. D.San. ve Tic.A.Ş
Vekili : Av. N. D
Davalı : Ticaret Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ticaret Bakanlığı Batı Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğünün 05/07/2021 tarih ve E-...00065331193 sayılı İdari Yaptırım konulu ceza tebligatı ile,23/06/2020 tarihinde gerçekleştirilen piyasa gözetimi ve denetimi sırasında, davacı şirket tarafından üretilen/ithal edilen,B. S. S (Barkod No: 6942.... Item No: 34...) isimli üründen alınan numunelerde yapılan test ve muayene raporlarının incelenmesi sonucunda, numunenin kimyasal özellikler yönüyle, standartta belirtilen temel gerekleri sağlamadığı ve tüketicilerin sağlığına yönelik ciddi risk taşıması sebebiyle güvenilir olmadığının anlaşıldığından bahisle, 4703 sayılı Kanun'un 5. maddesine aykırılık nedeniyle, aynı Kanun'un 11. maddesinde belirtilen tedbirlerin alınmasına, 12. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi uyarınca davacı adına 32.986 TL idari para cezası verilmesine, 236 TL laboratuvar test ücreti alınmasınakarar verildiğidavacıya bildirilmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezası, idari tedbirler ve laboratuvar test ücretinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **Antalya 4. İdare Mahkemesi 27/08/2021 tarihli ve E.2021/863, K.2021/523 sayılı kararı**ile, dava konusu idari para cezası ve idari yaptırım kararının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu ve 4703 sayılı Kanun'da idari para cezasına ve idari tedbirlere itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğini, bu durumda Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağını,dolayısıyla görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin dikkate alınacağını belirterek, dava konusu idari para cezası ve idari tedbirlere karşı açılan davanın görüm ve çözümünün Kabahatler Kanunu'nun 27/1. maddesi uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

B. Adli Yargıda

5. **Antalya 3. Sulh Ceza Hâkimliği 30/11/2021 tarihli ve D.İş No.2021/4780 sayılı kararı**ile, 7223 sayılı Kanun ile 5326 sayılı Kanun uyarınca başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6.Olay tarihinde yürürlükte bulunan 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Üretici, piyasaya sadece güvenli ürünleri arz etmek zorundadır. Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli olduğu kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde, ürünün güvenli olup

olmadığı; ulusal veya uluslararası standartlara; bunların olmaması halinde ise söz konusu sektördeki iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenliğe ilişkin makul beklentisi dikkate alınarak değerlendirilir."

7. 12. maddesinin birinci fıkrası(b) bendi şöyledir:

"Bu Kanunun; ….. (b) 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında on dokuz bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar…… idari para cezası uygulanır."

8. *"Piyasa gözetimi ve denetimi"* başlıklı 10. maddesi şöyledir:

"Piyasa gözetimi ve denetimi, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliklerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bunlara ilişkin idarî düzenlemeler yetkili kuruluşlarca hazırlanır.

Yetkili kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetiminde, gerekli gördükleri durumlarda, gözetim ve denetime konu ürüne ilişkin uygunluk değerlendirme işlemlerinde yer almayan test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşlarının imkânlarından yararlanabilirler. Ancak piyasa gözetimi ve denetiminde nihaî karar, yetkili kuruluşlara aittir. Piyasa gözetimi ve denetiminde test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşlarının imkânlarından yararlanılması ve ürünün güvenli olmadığının tespit edilmesi halinde, test ve muayeneye ilişkin giderler üretici tarafından ödenir.

Piyasa gözetimi ve denetimini gerçekleştirecek yetkili kuruluşların isimleri Müsteşarlık aracılığıyla Komisyona bildirilir."

9. *"Ürünün piyasaya arzının yasaklanması, toplatılması ve bertarafı"* başlıklı 11. maddesi şöyledir:

"İlgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olsa dahi, bir ürünün güvenli olmadığına dair kesin belirtilerin bulunması halinde, bu ürünün piyasaya arzı, kontrol yapılıncaya kadar yetkili kuruluşça geçici olarak durdurulur.

Kontrol sonucunda ürünün güvenli olmadığının tespit edilmesi halinde, masrafları üretici tarafından karşılanmak üzere, yetkili kuruluş;

a) Ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını,

b) Piyasaya arz edilmiş olan ürünlerin piyasadan toplanmasını,

c) Ürünlerin, güvenli hale getirilmesinin imkânsız olduğu durumlarda, taşıdıkları risklere göre kısmen ya da tamamen bertaraf edilmesini,

d) (Değişik: 18/6/2017-7033/69 md.) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen önlemler ve ürünün içerdiği riskler hakkındaki bilgilerin, üretici tarafından etkili olacak şekilde duyurulmasını, üretici tarafından yapılan duyuru veya duyuru şekli uygun bulunmaz veya yetersiz görülürse, ülke genelinde dağıtımı yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanı suretiyle risk altındaki kişilere duyurulmasını,

Sağlar.

Risk altındaki kişilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün olduğu durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki kişilerin tespit edilebildiği durumlarda ise bu kişilerin doğrudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılır.

(Ek fıkra: 18/6/2017-7033/69 md.) İkinci fıkrada yer alan hükümler, yetkili kuruluş tarafından 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde hazırlanarak yürürlüğe konulan teknik düzenlemede yer alan diğer önlemlerin alınmasını engellemez.

Bu madde kapsamında alınacak önlemler, gerektiğinde Komisyona iletilir."

10. 13. maddesinde, bu idarî para cezalarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği öngörülmüşken, 08/02/2008 tarihinde yürürlüğe giren 23/01/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 496. maddesi ile 13. madde, *"Bu Kanunda yer alan idarî para cezaları, yetkili kuruluşlar tarafından verilir."* şeklinde değiştirilmiştir.

11. 4703 sayılı Kanun, 12/03/2020 tarihli ve 31066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, yürürlük maddesi uyarınca,12/03/2021 tarihinde, yayımı tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe giren 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu ileyürürlükten kaldırılmış ve bu Kanun'da yer alan kabahatler 7223 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiştir.

12. 7223 sayılıKanun'un *"Amaç"* başlığı altında düzenlenen 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı, ürünlerin güvenli ve ilgili teknik düzenlemelere uygun olmasını sağlamak; piyasa gözetimi ve denetiminin esasları ile yetkili kuruluşların görevlerini ve iktisadi işletmeciler ile uygunluk değerlendirme kuruluşlarının yükümlülüklerini belirlemektir."

13. *"Kapsam"* başlıklı 2.maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanun, piyasaya arz edilmesi hedeflenen, arz edilen, piyasada bulundurulan veya hizmete sunulan tüm ürünleri kapsar.

(2) Avrupa Birliği üyesi ülkelere ihraç edilen veya ihraç edilmesi hedeflenen ürünler bu Kanun kapsamında piyasaya arz edilmiş sayılır.

(3) Bir ürüne ilişkin özel bir kanunun bulunması durumunda, bu Kanun hükümleri söz konusu ürüne, özel kanunda hüküm bulunmayan hallerde uygulanır.

(4) Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelere ihraç edilen veya ihraç edilmesi hedeflenen ürünler bu Kanunun kapsamı dışındadır. Ancak bu ürünlerin de güvenli olması, tağşişe konu olmaması ve ürüne ilişkin işaretleme, etiketleme ve belgelendirmenin alıcıyı yanıltmayacak şekilde yapılması zorunludur."

14. Kanun'un 16. maddesi ve devamında bu Kanun uyarınca verilecek idari yaptırım kararları, 20. maddesinde de idari para cezaları düzenlenmiş olup, *"Masrafların rücu edilmesi ve idari yaptırımlarda yetki ve itiraz"* başlıklı 22.maddesi ise şöyledir:

"(1) Bu Kanunda belirlenen idari yaptırımlar yetkili kuruluş tarafından uygulanır. İdari yaptırımların hangi makam veya kamu görevlilerince uygulanacağı yetkili kuruluş tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir. 15 inci maddenin yedinci fıkrası, 16 ncı maddenin dördüncü ve yedinci fıkraları ile 17 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca yapılan masrafların yetkili kuruluş tarafından karşılanması halinde masraflar, masrafı yapan yetkili kuruluşça ilgili iktisadi işletmeciye genel hükümlere göre rücu edilir.

(2) Bu Kanun hükümlerine göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre idari yargı yoluna başvurulabilir."

15. *"Yürürlükten kaldırılan Kanun"* başlıklı 25. maddesi şöyledir:

"(1) 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta 4703 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış kabul edilir."

16. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

17. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise *"idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."* düzenlemeleri yer almıştır.

18. Aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenensekizincifikrasında ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarakidari yargının görev alanına girenkararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Nurdane TOPUZ, Ahmet ARSLAN ve Mahmut BALLI'nın katılımlarıyla yapılan 20/06/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı kararı ve adli yargı dosyasının15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

20. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Recep KALKAN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Dava, 4703 sayılı Kanun'un 5. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 11.maddesi uyarınca verilen idari yaptırım kararları ile 12. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca verilen idari para cezası ile test ücretinin iptali istemiyle açılmıştır.

22. Yukarıda 18. paragrafta izah edilen ve 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmamasıhalinde uygulanacağı;diğer kanunlardagörevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

23. Uyuşmazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararınhukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarınınkaldırılmasına karar verilmiştir.

24. Somut olayda ise, davanın, 12/03/2021 tarihinde yürürlüğe giren 7223 sayılı Kanun ileyürürlükten kaldırılan4703 sayılı Kanun uyarınca verilen idari yaptırımlara karşı açıldığı, bu Kanun'da yer alan kabahatlerin7223 sayılı Kanun ile yeniden düzenlendiği ve Kanun'un 22. maddesinde de, bu Kanun hükümlerine göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı idari yargı yoluna başvurulabileceğinin düzenlendiği anlaşılmıştır.

25. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

26. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

27. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

28. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezası ile diğer idari yaptırımların olay tarihinde yürürlükte bulunan ve 12/03/2021 tarihinde yürürlüğe giren 7223 sayılı Kanun ileyürürlükten kaldırılan4703 sayılı Kanun uyarınca verildiği,5326 sayılı Kanun'un 16. maddesindebelirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 7223 sayılı Kanun ile yeniden düzenlendiği ve bu Kanun'da idari yaptırım kararlarına karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterildiği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı ve7223 sayılı Kanun'da da, yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına ilişkin bir düzenleme yer almadığından, 4703 sayılı Kanun'un 11. ve 12. maddesinin birinci fikrasının (b) bendiuyarınca verilen idari para cezası, idari tedbirler ve test ücretine karşı açılan davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

29. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Antalya 4. İdare Mahkemesinin 27/08/2021 tarihli ve E.2021/863, K.2021/523 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 4. İdare Mahkemesinin 27/08/2021 tarihli ve E.2021/863, K.2021/523 sayılıGÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

20/06/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Nurdane	Ahmet	Mahmut
TOPUZ	ARSLAN	BALLI